

Zápis 2. zasadnutia Pracovnej skupiny pre výskumné infraštruktúry zriadenej Radou vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (ďalej aj „Pracovná skupina“)

23. septembra 2024, 13:30 – 16:00

VAIA / Lakeside Park

2. zasadnutie Pracovnej skupiny bolo prezenčné zasadnutie, ktoré bolo zamerané na schvaľovanie štatútu Pracovnej skupiny, schvaľovanie Návrhu na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach a schvaľovanie Návrhu na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET. Podklady na zasadnutie Pracovnej skupiny boli členom zaslané **elektronicky dňa 2. septembra 2024, a to v nasledovnom rozsahu:**

- Program
- Štatút Pracovnej skupiny
- Návrh na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC
- Návrh na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET

Program
1. Prívetanie a otvorenie zasadnutia
2. Schvaľovanie štatútu Pracovnej skupiny
3. Návrh na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC
4. Návrh na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET
5. Rôzne
6. Záver

Priebeh 2. zasadnutia Pracovnej skupiny

Bod 1 – Otvorenie rokovania, overenie uznášaniaschopnosti Pracovnej skupiny

Prívetanie/otvorenie rokovania

V úvode dočasný predseda Pracovnej skupiny – pán Ševčík (generálny riaditeľ sekcie výskumu a vývoja MŠVVaM SR) odovzdal funkciu predsedu novému členovi Pracovnej skupiny – pánovi Michalekovi (vedúcemu oddelenia výskumných infraštruktúr MŠVVaM SR).

Predseda Pracovnej skupiny otvoril zasadnutie a privítal členov a členky na 2. zasadnutí Pracovnej skupiny a poďakoval sa im za účasť.

Program 2. zasadnutia bol zameraný na:

- schvaľovanie štatútu Pracovnej skupiny,
- schvaľovanie Návrhu na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach,
- schvaľovanie Návrhu na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET.

Overenie uznášaniaschopnosti Pracovnej skupiny

Pracovná skupina je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov.

Na 2. zasadnutí Pracovnej skupiny bolo prítomných 19 členov prezenčne a 5 online. Predseda Pracovnej skupiny konštatoval, že Pracovná skupina je uznášaniaschopná.

Zároveň upozornil na nahrávanie celého zasadnutia za účelom zhotovenia zápisnice a oboznámenia neprítomných členov s obsahom a priebehom zasadnutia.

Bod 2 – Schvaľovanie štatútu Pracovnej skupiny

Predseda Pracovnej skupiny otvoril druhý bod.

Predseda Pracovnej skupiny prerokoval zmeny zapracované do štatútu z posledného rokovania v jednotlivých článkoch.

Viacerí členovia sa vyjadrili k článku 4 s pripomienkami o presnej špecifikácii počtu členov za uvedené sektory. Článok 4 štatútu bol oproti predloženému materiálu upravený nasledovne:

3. Podpredsedami Pracovnej skupiny sú:
 - a) zástupca Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku,
 - b) zástupca Ministerstva hospodárstva SR,
 - c) zástupca Ministerstva zdravotníctva SR,
 - d) zástupca Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
 - e) zástupca Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.
4. Ďalšími členmi Pracovnej skupiny sú:
 - a) zástupca Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR,
 - b) zástupca Ministerstva dopravy SR,
 - c) zástupca Ministerstva životného prostredia SR,
 - d) zástupca Ministerstva kultúry SR,
 - e) predsedovia komisií pre koordináciu aktivít SR vo výskumných infraštruktúrach ESFRI,
 - f) 2 delegáti SR v ESFRI,
 - g) delegát SR v Programovom výbore Horizontu Európa pre výskumné infraštruktúry,
 - h) delegát SR v Rade pre ERIC,
 - i) zástupca Slovenskej akadémie vied,
 - j) 3 zástupcovia sektora vysokých škôl (Rada VŠ, Združenie VaTU, SRK),
 - k) 4 zástupcovia podnikateľského sektora (AZZZ SR, RÚZ, APZD, Klub 500),
 - l) zástupca Štatistického úradu SR.

Predseda Pracovnej skupiny zahájil hlasovanie o Štatúte pracovnej skupiny.

Výsledok hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Pracovnej skupiny, proti neboli nikto, nikto sa nezdržal hlasovania.

Záver: *Predseda Pracovnej skupiny konštatoval, že štatút bol jednoduchou väčšinou schválený.*

Bod 3 – Návrh na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC

Predseda Pracovnej skupiny otvoril tretí bod.

Predseda Pracovnej skupiny uviedol, že Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR predkladá na rokovanie Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie iniciatívny materiál „Návrh na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC“. Dodal, že predmetný materiál je vypracovaný v súlade s Cestovnou mapou výskumných infraštruktúr (SK VI Roadmap 2020-2030, ďalej ako „cestovná mapa“), prijatou uznesením vlády SR č. 182 zo dňa 7. apríla 2021. Cestovná mapa je kľúčovým dokumentom Slovenskej republiky pre oblasť výskumných infraštruktúr, ktorý nielen monitoruje doterajší vývoj a aktuálny stav významnej výskumnej verejnej a súkromnej infraštruktúry na území Slovenskej republiky, ale aj jej previazanosť na hospodárstvo, domény inteligentnej špecializácie a medzinárodnú spoluprácu v kontexte ESFRI.

Následne stručne popísal každú výskumnú infraštruktúru, jej aktivity, ciele a prínos pre SR a **otvoril diskusiu**.

Slovo si vzal pán Sovák, ktorý upozornil na dôležitosť týchto výskumných infraštruktúr a uviedol aj rozdiel vo financovaní medicínskych infraštruktúr a fyzikálnych infraštruktúr. Predmetné infraštruktúry sú menej nákladné, než infraštruktúry z oblasti fyzikálnych vied, v ktorých je potreba väčších finančných prostriedkov na samotný nákup „železa“. Taktiež uviedol, že nestačí len financovať samotný vstup každoročne, ale je nutné, aby bola monitorovaná a hodnotená aj činnosť infraštruktúr, aby aj samotné organizácie, ktoré poskytujú finančné prostriedky na ich chod mohli vidieť, či sú správne vynaložené a plne podporuje zapojenie sa SR do týchto konkrétnych výskumných infraštruktúr.

Pán Turňa upozornil, že na začiatku by mal byť stanovený jednoznačný podrobný popis každej výskumnej infraštruktúry, do ktorej má SR záujem sa zapojiť, vrátane financovania národných aktivít v podrobnejšej analýze a subjektov, ktoré ju zastupujú.

Viacero členov sa orientovalo najmä na finančné zabezpečenie týchto výskumných infraštruktúr, či bude možné financovať národné aktivity, ktoré sú pomerne vyššej čiastky, obzvlášť pri jednej z nich.

Pán Habrman ubezpečil členov, že finančné prostriedky na národné aktivity sú zabezpečené z NSVVI a každoročne by sa mali zvyšovať.

Následne pán Halada poukázal na fakt, že v materiáli nie je definované v prípade dvoch výskumných infraštruktúr, kde bude zriadený národný uzol (najmä ELIXIR). Pani Foltinová si vzala slovo a objasnila situáciu vo vzťahu k určeniu národného uzla. Plánuje sa stretnutie medzi zástupcami UPJŠ KE a UK BA o určení, ktorá inštitúcia sa stane národným uzlom, no v prvom rade sa musia medzi sebou dohodnúť zástupcovia UPJŠ KE a UK BA a až v tom prípade môže dôjsť aj k aktualizácii v materiáli. MŠVVaM SR nemôže v tejto veci rozhodnúť samostatne.

Predseda Pracovnej skupiny zahájil hlasovanie o Návrhu na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC

Výsledok hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Pracovnej skupiny, proti nebol nikto, nikto sa nezdržal hlasovania.

Záver: *Predseda Pracovnej skupiny konštatoval, že materiál Návrh na účasť Slovenskej republiky ako riadneho člena v medzinárodných (ESFRI) výskumných infraštruktúrach ECRIN ERIC, CLARIN ERIC, DARIAH ERIC, ELIXIR, BBMRI ERIC, EATRIS ERIC bol jednoduchou väčšinou schválený. Pracovná skupina odporúča vláde SR schválenie členstva SR v predmetných výskumných infraštruktúrach.*

Bod 4 – Návrh na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET

Predseda Pracovnej skupiny otvoril štvrtý bod.

Predseda Pracovnej skupiny vysvetlil, čo zhruba znamená národná platforma a zdôraznil, že momentálne ešte nemáme nastavené procesy schvaľovania národných platforiem. Pracovná skupina by mala dať odporúčanie na uznanie národných platforiem a následne je to v kompetencii MŠVVaM SR, či sa rozhodne o udelení tohto statusu. Opísal činnosť oboch platforiem a aký by mal byť ich prínos pre našu krajinu a zdôraznil, že dodatočné finančné zdroje na tieto platformy nie sú požadované, nakoľko obe majú uzavreté zmluvy o združení prostriedkov s MŠVVaM SR.

Predseda Pracovnej skupiny otvoril diskusiu k bodu 4.

Pán Šponiar doplnil pána predsedu v bližšej špecifikácii oboch platforiem a zdôraznil, že tieto platformy nemajú len aspekt výskumu a vývoja, ale aj aspekt prenosu poznatkov a prípravy budúcich výskumníkov, nakoľko obe tieto platformy sú edukačné.

Pán Šooš taktiež doplnil informácie k platformám, opísal ich činnosť a výsledky vrátane publikácií.

Slovo si vzal pán Sovák, ktorý vyjadril svoju podporu oboch platformám.

Pani Fedáková sa zaujímalala o celkový koncept národných platforiem a o existenciu zoznamu národných platforiem, na čo sa vyjadrilo niekoľko členov, že tieto dve platformy sú prvé a následne pani Fedáková poukázala na obavu, že pokiaľ neexistujú presne stanovené postupy schvaľovania národných platforiem a napriek tomu budú tieto dve schválené, tak by z toho mohol vzniknúť precedens a žiadosti by sa začali kopať, s odvolaním sa na túto situáciu.

Pán Ševčík sa vyjadril k tvrdeniu pani Fedákovovej a ubezpečil ju, že cieľom Pracovnej skupiny je aj nastavenie kritérií pre uznávanie národných platforiem, no vzhľadom na urgenciu a nedostatok času a taktiež aj zhromaždenie istého množstva žiadostí najmä k členstvám v spomínaných výskumných infraštruktúrach je táto situácia ojedinelá a v dohľadnej dobe budú predmetné kritériá nastavené.

Pán Habrman taktiež poukázal na fakt, že pri týchto platformách nie sme v časovej tiesni a podporil vyjadrenie pani Fedákovovej, že bez nastavených kritérií by to po ich schválení mohol byť problém s ohľadom na budúce žiadosti. Pokiaľ budú tieto platformy schválené bez kritérií a až následne budú stanovené kritériá, môže to mať negatívny vplyv na celkový proces schvaľovania v budúcnosti pre ostatné subjekty a nesúhlasí s ich schválením v tomto bode bez stanovených kritérií.

Pán Halada si vzal slovo a nadviazal na diskusiu. Poukázal pre príklad na procesy v zahraničí, kde sa tento typ platforiem rieši prostredníctvom výziev a komisie, ktorá odporúča uznanie platforiem. V tomto prípade je nutné zohľadniť aj fakt, že pri jednej z týchto dvoch platforiem je aj väzba na zahraničie, kde sa momentálne čaká na schválenie, aby sa zahraničný partner mohol pripojiť k danej platforme.

Pán Beraxa sa online prihlásil k slovu a položil otázku, aká je predstava o hlasovaní a navrhol, aby sa hlasovalo za obe platformy samostatne. Taktiež poukázal na diskutovaný fakt, či to nie je nefér hlasovať teraz za niečo, čo nemá stanovené kritériá a neskôr sa snažiť vysporiadať s otázkami iných subjektov, ktorí sa budú uchádzať o tento status a odvolávať sa na toto schválenie.

Pán Moravčík si taktiež vzal slovo online a pripojil sa k tvrdeniu pána Beraxu, aby sa negenerovali problémy do budúca, ak sa schváli niečo bez stanovených kritérií.

Členovia diskutovali aj o možnosti odloženia návrhu, pokiaľ nebudú zavedené kritériá a zamerali sa na dopad tohto rozhodnutia, ako by to mohlo uškodiť predmetným platformám, k čomu sa následne vyjadril pán Šooš a potvrdil, že v prípade UNIVNET by mohlo dôjsť k ujme, nakoľko majú možnosť vstúpiť do siete niekoľkých európskych štruktúr a hlavnou podmienkou k tomu, aby sa to uskutočnilo je mať status národnej platformy. Pokiaľ by došlo k odloženiu, nemajú záruku, že budú kritériá stanovené do polroka alebo do roka, vzhľadom na zdĺhavé interné procesy. Taktiež padol všeobecný návrh, že jedným z kritérií by mohlo byť aj zaradenie platforiem v SK VI Roadmap 2020-2030. V prípade schválenia platformy UNIVNET by to mohlo poslúžiť aj ako odvolanie sa do budúca na fakt, že táto platforma je uvedená v SK VI Roadmap 2020-2030. V prípade platformy SKEBA bol návrh na odklad jej schválenia, nakoľko táto v SK VI Roadmap 2020-2030 nie je uvedená.

Predseda Pracovnej skupiny zahájil hlasovanie o Návrhu na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET, pre obe platformy samostatne.

Výsledok hlasovania pre UNIVNET: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Pracovnej skupiny, proti nebol nikto, zdržali sa traja.

Výsledok hlasovania pre SKEBA: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Pracovnej skupiny, proti nebol nikto, zdržalo sa sedem.

Záver: *Predseda Pracovnej skupiny konštatoval, že Návrh na uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET bol jednoduchou väčšinou schválený. Pracovná skupina odporúča MŠVVaM SR uznanie národných platforiem SKEBA a UNIVNET.*

Bod 5 – Rôzne

Členovia Pracovnej skupiny opätovne poukázali na potrebu nastavenia kritérií pre uznanie národných platforiem a taktiež aj nastavenie procesov hodnotenia výskumných infraštruktúr prostredníctvom komisie na to určenej spoločne so stanovením obsahu podkladov, ktoré k nim prislúchajú.

Bod 6 – Záver

Predseda Pracovnej skupiny sa poďakoval prítomným za podnetné návrhy a spoluprácu.

Zápisnicu vypracoval: Simona Foltínová

Zápisnicu overil: Martin Šponiar

Dátum: 3.10.2024